

Saksframlegg

VIKARORDNING FOR GRUNNSKOLEN

Arkivsaksnr.: 05/33004

Forslag til vedtak:

1. Formannskapet vedtar at vikarordning for lærere innpasses innenfor de mål og standarder som er vedtatt for den kommunale vikartjenesten, samt tilføyelser i foreliggende sak.
2. Ordningen for lærervikarer utvikles utifra de prinsippene omkring kvalitet som vedtas av bystyret og etter de evalueringer som gjøres underveis.

Saksutredning:

1. Bakgrunn

Det vises til egen bystyresak som drøfter prinsipielle forhold omkring vikarsituasjonene. Der redegjøres det også for faktiske forhold omkring omfang, handlingsrom i budsjettet og hvilke ordninger som har vært praktisert så langt. Dette gjentas ikke i foreliggende sak.

I det følgende trekkes opp rammene for kommunens interne vikarordning for grunnskolen. Rådmannen fant det nødvendig å arbeide med, samt framsende, disse to sakene parallelt.

Formannskapet fattet følgende vedtak i Saksnr. 0347/05: Vikarsituasjonen i grunnskolen

”Formannskapet ber rådmannen legge fram en sak for formannskapet så snart som mulig om innføring av en vikarordning for lærere, som sikrer kvaliteten. Rådmannen bes utrede muligheten for samorganisering med kommunens øvrige vikartjeneste og i tillegg innhente erfaringer fra andre bykommuner.”

Flertallsmerknad: Ap, SV, SP, PP, FrP:

”Oppvekstkomiteen og rådmannen bes samarbeide om felles høringer og drøftinger i saksforarbeidet til saken.”

Oppvekstkomiteen har gjennomført høring og uttaler følgende utifra sine drøftinger i saksnr. 0035/05: Vikarsituasjonen i grunnskolen:

Saken sendes formannskapet med følgende uttalelse:

”For å sikre kvaliteten på vikarordningen i skolen og trygge arbeidsforholdene for vikarene vedtar Bystyret å innføre felles vikarordning for grunnskolen i Trondheim. Ordningen skal ha sonetildelte vikarer for å sikre kunnskap om den enkelte skole og elevgruppene blant vikarene. Det vil i praksis si at den enkelte vikar får tildelt skoler innenfor et nærmiljø.

Skolens vikarordning skal organiseres sammen med vikarordningen for Helse og Velferd. Skolene skal fortsatt ha mulighet til kortere omrokking innenfor egen stab, der det er mest hensiktsmessig. For å lette opp byråkratiet for den enkelte skole kan kontakten gå direkte til vikaren som selv melder inn til sentralen. Ressursen for vikarbruk skal ligge på den enkelte skole som faktureres fra vikarordningen.

For å sikre kvalitet skal vikarene i fellesordningen ha tilbud om faglig utvikling og erfaringsutveksling inkludert i sin stilling, vikarene plikter med dette å gjøre seg kjent med undervisningsopplegg i de skolene de soner til. I tillegg skal det legges til rette for et fast tilholdssted/ collegium for vikarene. Vikarene skal ha rekrutteringsmuligheter til fast tilsettelse i skolen.”

2. Vikartjenestens mål og oppgaver

Formannskapet fattet i januar 2006 vedtak om mål og oppgaver for den kommunale vikartjenesten.

”1. Formannskapet vedtar følgende overordnede mål for den kommunale Vikartjenesten:

- All vikarformidling ved fravær inntil 3 måneder til kommunale helse- og velferdsenheter skjer fra den kommunale vikartjenesten.*
- Vikartjenesten er tilgjengelig for oppdrag på døgnbasis.*
- Vikartjenesten sørger for at enhetene til enhver tid får tilgang på kompetent arbeidskraft.*

Trondheim kommune

- Vikartjenesten jobber aktivt for at deltidsansatte får utvidet stillingsandel.
 - Vikartjenesten dekker vikarbehov knyttet til merkantile tjenester for hele kommunen i fraværperioder opp til tre måneder.
 - Vikartjenesten skal på sikt også inkludere vikarformidling til andre tjenesteområder, der dette er vurdert som hensiktsmessig.
 - Det utarbeides en serviceerklæring for vikartjenesten innen 1.juni 06 som bl.a inkluderer responstid for vikarformidling.
2. Formannskapet tar ny driftsform for den kommunale Vikartjenesten som beskrevet i saken til orientering.
1. Rådmannen legger frem egen sak til formannskapet om vikarformidling for lærere

3. Sikring av kvalitet i vikarsituasjoner for lærere

I bystyresak om sikring av kvalitet i vikarsituasjonen foreslår rådmannen følgende punkter:

- a. Det overordnede hensynet er elevenes læringsmiljø og læringsutbytte
- b. Rektor avgjør den samla ressursbruk utifra et overordnet hensyn og innenfor rammene av føringer i politiske vedtak og lederavtaler
- c. Rektor organiserer vikarløsninger utifra en totalvurdering av skolens organisering, lærerpersonalet, lærertetthet, byggets beskaffenhet, muligheter i budsjettet og utfordringer i elevgruppene i samråd med personalet slik at kvaliteten på undervisningen ved fravær opprettholdes
- d. Vikarer som har ansvar for undervisning skal ha formell pedagogisk og relevant kompetanse
- e. Vikarene må ha kjennskap til skolen, bidra til stabilitet i voksenkontakten og en forutsigbar læringssituasjon for eleven
- f. Alt behov for eksterne lærervikarer skal meldes Vikartjenesten som leverer vikarer i tråd med disse prinsippene, jfr. egen sak til formannskapet
- g. Vikarer i Vikartjenesten skal tilbys kompetanseheving
- h. Arbeidets egenart forutsetter stor grad av periodisering og vikaren må vise fleksibilitet og tilpasningsdyktighet
- i. Det skal etterstrebes å gi mest mulig kontinuitet for vikarene, når dette ikke er til hinder for behov elevene har
- j. Dersom det er forenlig med øvrige hensyn, er vikararbeid et virkemiddel til å øke stillingsandelen for lærere som allerede jobber i skolen.
- k. Skolenes erfaring med vikarer fra Vikartjenesten skal dokumenteres og inngå i vurderingsgrunnlaget hvis vedkommende er søker på undervisningsstilling

4. Økonomi

Rådmannen har tidligere redegjort for at en vanskelig kan se effektiviseringsgevinst direkte av en slik ordning, men at den allerede er teknisk gjennomført, slik bystyret har forutsatt i budsjettvedtak. Det antas at når ordningen er vel etablert, så representerer det en avlastning på skolens administrasjon og et bedre utbytte av vikarenes innsats. Det er for tidlig å si hva som blir de samla effektene økonomisk av ordningen når den er innkjørt.

Rådmannen vil samarbeide med Vikartjenesten om å utrede hvilke løsninger som vil gi de gunstigste økonomiske ordningene. Faste vikarer vil være fordelaktig for de det gjelder og muligens også for utbyttet. Det kan imidlertid bli svært kostbart, da det vil være vanskelig å få full effekt av ressursen. Det vil være

Trondheim kommune

vanskelig å lykkes med en ordning der skolene må betale en høyere pris for vikaren enn det de gjør i dag. Rådmannen ber derfor om anledning til å prøve ut ulike varianter og slik se på dette som et utviklingsarbeid.

Vikartjenesten er i dag bemannet med en administrasjon på fire personer, inkludert leder. Målet er å drive utleie av vikarer i et omfang som gjør at enhetens faste og variable kostnader dekkes inn gjennom inntektene på utleie. Erfaringene fra Vikartjenestens drift i dag tilsier at enhetene kun må faktureres reelle lønnskostnader for vikarene. Plusses det på andre utgifter på vikarer formidlet via Vikartjenesten, vil det fort oppleves at det er billigere for enhetene å leie inn vikarer utenom Vikartjenesten.

F.o.m. 2006 vil Rådmannen dekke Vikartjenestens faste kostnader over budsjett. Dermed vil enhetene kun bli fakturert reelle lønnskostnader for den innleide vikaren. For Vikartjenesten blir det viktig å finne nullpunktet mellom utgifter og inntekter. Målet er ikke å tjene penger på utleievirksomheten, men drive i balanse der inntektene dekker utgiftene.

Vikartjenesten styrkes med ett årsverk for å håndtere meroppgavene. Det vurderes å gjenstå mye detaljarbeid for å få ordningen i gang til høsten, gjennomføre løpende vurdering og etablere den i fullt format fra nyttår 2007. Det er for tidlig å si hva som vil være det permanente bemanningsbehovet knyttet til denne utvidelsen.

5. Tidsperspektiv

Vikartjenesten er i ferd med å oppfylle de mål, standarder og utvidelser som ligger i vedtaket fra januar. De melder at det ikke er realistisk å starte opp overfor skolene før i august.

Videre har vi kommet til at det er nødvendig med oppstartsgruppe i et avgrenset geografisk område, for så å utvide til fullt format fra nyttår 2007, justert for de erfaringer som er vunnet i løpet av høsten.

Rådmannen har fastholdt overfor skolene at dette ikke er et prøveprosjekt, men at det må ses på som et utviklingsarbeid.

I byene Oslo, Bergen, Stavanger, Kristiansand og Tromsø er vikarordning delegert til den enkelte skole. Det har i flere av disse byene vært gjort forsøk med sentral vikarpool, men de har ikke ønsket å videreføre dette. Det vil være naturlig å se nærmere på disse erfaringene for å sikre at dette blir en ordning som våre skoler er tjent med og som styrker det personalpolitiske omdømmet.

6. Viktige tilleggsmomenter

Den enkelte skole skal alltid ha ansvar for å definere hvilken fagdekning som kreves for det enkelte vikariat.

Det er viktig å ha klare regler for hvordan ansatte på enhet og vikarer i Vikartjenesten skal prioriteres i forhold til behov for vikar på skolene:

Rådmannen anbefaler følgende regler legges til grunn:

Korttidsfravær: 1- 16 dager

1. Skolens ansatte lærere
2. Vikartjenestens vikarlærere
3. Vikarbyrå med avtale med kommunen

Langtidsfravær: etter 16 dager inntil 3 måneder

1. Personaltjenesten kontaktes for eventuelt overtallige lærer
2. Vikartjenestens vikarlærere
3. Vikarbyrå med avtale med kommunen

Trondheim kommune

Når det gjelder langtidsfravær pkt.1 er det bare aktuelt når rektor vet at dette vil være et langtidsfravær ut over 3 måneder.

Alle skolene har i dag egne vikarlister. Rådmannen foreslår at Vikartjenesten i kommunen overtar ansvaret for disse listene gjennom å opprette en database for lærere som ønsker vikartimer i skolen. Databasen kan være åpen og tilgjengelig for alle som ønsker å melde seg som vikar. Vikartjenesten får ansvar for å organisere en slik database for lærere.

Oversikt over ledige lærere flyttes fra den enkelte skole til Vikartjenesten.

I Kristiansand har kommunen en database for ledige lærere. Databasen er åpen for alle lærere som ønsker vikariat i skolene i Kristiansand. Skolene kan hente vikarer fra denne basen.

7. Konklusjon

Det er forutsatt at skolene skal kunne videreføre skoleinterne vikarløsninger gjennom det faste personalet i det omfang de ønsker.

Det er videre en forutsetning at vikariater av lengre varighet utlyses på vanlig måte, dersom det ikke er overtallige som skal innpasses.

All vikarinnhenting utenfra til skolene skal skje gjennom den kommunale vikartjenesten

Rådmannen vurderer at den vedtatte saken om kommunal vikartjeneste fanger opp de aller fleste av de hensyn som er viktig også for skolene.

Dersom vi oppsummerer de standarder som er fastsatt der, de momenter rådmannen har kommet fram til sammen med skolene og de føringer som er kommet fra oppvekstkomiteen, foreslår rådmannen konklusjoner med hensyn til Vikartjenestens oppgaver overfor skolene. Noen av oppvekstkomiteens forslag til løsninger er ikke tatt med men foreslås oversendt enheten for vurdering i detaljeringa av arbeidet fram mot oppstart.

- a. Vikartjenesten er tilgjengelig på døgnbasis
- b. Vikartjenesten sørger for at enhetene til enhver tid får tilgang på kompetent arbeidskraft
- c. Vikartjenesten skal gjennomføre en vurdering av skikkethet innen 6 mnd. for nye vikarer
- d. Det skal være soneinndelte løsninger som sikrer kjennskap og kontinuitet
- e. Vikartjenesten jobber aktivt for at deltidsansatte får utvidet stillingsandel
- f. Vikartjenesten får ansvar for lærernes faglige oppdatering og kompetanseutvikling
- g. Det utarbeides en serviceerklæring også for skolene
- h. Vikartjenesten skal effektivisere arbeidet med å skaffe lærervikarer
- i. Vikartjenesten skal unngå unødvendig bruk av eksterne vikarbyrå
- j. Budsjettet for vikarer ligger på enhetene og det praktiseres internfakturering

Rådmannen i Trondheim, 06.03.2006

Trondheim kommune

Jorid Midtlyng
kommunaldirektør

Björg Jacobsen
rådgiver